

INNOVATIE & STRATEGIE

'MENSEN LATEN SCHITTEREN, DAT GEEFT MIJ VOLDOENING'

Oud-directeur CWI: met pensioen, maar geen afscheid

Jos Baeten droeg op 1 oktober het directeursstokje van het toonaangevende Centrum Wiskunde & Informatica (CWI) over aan zijn opvolger Ton de Kok. Hoewel Baeten met pensioen gaat, is er eigenlijk geen sprake van een afscheid; tijd voor onderzoek doen en advies geven.

door Thijs Doorenbosch beeld Marike van Pagée

ONDERZOEK DOEN AAN DE FUNDAMENTEN VAN DE INFORMATICA EN DE KOPPELING MAKEN TUSSEN INFORMATICA EN DE WISKUNDE; dat is waar de passie van Jos Baeten ligt. Maar daar werd hij in zijn carrière vaak van afgeleid. Want hij wil zich ook inzetten om voor anderen de optimale condities te scheppen om onderzoek te kunnen doen. "Dat je mensen kunt laten schitteren. Dat geeft mij voldoening." Die motivatie bracht hem verschillende bestuursfuncties, onder meer bij de TU Eindhoven en nu uiteindelijk negen jaar als directeur van het CWI. Onderzoek doen en een onderzoeks-instituut leiden, blijkt een lastige combinatie. "Directeur zijn van het CWI is eigenlijk een fulltime management-

functie. Maar ik ben ook voor een halve dag per week hoogleraar aan de UvA in het Institute for Logic, Language and Computation. Ik heb ook steeds een klein beetje aan onderzoek gedaan. De afgelopen twee jaar eiste het directeur van CWI zijn wel al mijn aandacht op."

Wat was de zwaarste dobber daarin?

"Je handhaven in een moeilijk veld. In 2014 heeft de overheid de Wetenschapsvisie 2025 aangenomen. Het gevolg was dat er een einde kwam aan de afzonderlijke status van het CWI. Het is nu opgegaan in NWO-I, de Institutenorganisatie van NWO. Het doel is de instituten meer te laten reageren op ontwikkelingen in het onderzoek en de samenleving. Daardoor wil iedereen nieuwe instituten opzetten op hun eigen gebied. Maar hoe

verhouden die zich met het portfolio van bestaande instituten? Een Permanente Commissie Nationale Instituten moet elke twee jaar adviseren of een nieuw instituut nodig is en waar het geld daarvoor vandaan moet komen. Dat heeft aanleiding gegeven tot heel veel discussie. We moeten nu steeds bewijzen wat de meerwaarde van het instituut is ten opzichte van universiteiten, en waarom het nodig is zo'n combinatie te maken tussen wiskunde en informatica. Het is een proces waar ook mijn opvolger flink mee aan de slag zal moeten."

Wat geeft de motivatie om die bestuursrollen op te pakken?

"Het talent binnenhalen en opleiden en daarmee het academisch systeem te voeden. Wij hebben heel duidelijk te maken

INNOVATIE & STRATEGIE

met vakgebieden waar anderen veel meer kunnen investeren dan wij zelf. Je kunt niet zomaar een topper aannemen, want het is lastig concurreren met Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk. De uitdaging is dus om mensen te scouten die later een topper gaan worden en die aan je te binden. Als je dat voor elkaar krijgt, geeft dat een goed gevoel. Wat mij aantrok in het CWI is dat je toch een grotere mate van zelfstandigheid hebt. Je hebt meer scope om te ondernemen dan op een universiteit, om dingen in te richten en de synergie aan te tonen tussen wiskunde en informatica. Met wiskunde kun je iets creëren en laten zien hoe het in elkaar zit. Waar komt het nou vandaan? Wat is de harde kern en de theorie? Als je die in een formule kunt vatten, dan vind ik daar een schoonheid in."

Kon bij het CWI elke richting worden opgepakt?

"Het CWI werkt aan de vraag wat we nu nodig hebben als basis voor de innovaties in Nederland in de toekomst. Soms was de keuze moeilijk. Een sector die in Nederland te weinig ondersteuning krijgt, is cybersecurity. Daar vraag ik al jaren aandacht voor bij de overheid. Ronald Cramer, leider van de onderzoeksgroep Cryptology bij het CWI, is weliswaar een topper in cryptologie, maar er moet echt meer gebeuren. Aan het CWI is nu een nieuwe groep Computer Security opgericht, onder leiding van Marten van Dijk. Die hebben we daarvoor uit Amerika weten terug te halen. We hopen dat de overheid er nu ook meer in gaat investeren. We hadden jarenlang het dcypher-programma. Dat was een tijdelijke stimulering, maar die is nu gestopt. We praten wel met het ministerie van Economische Zaken over een doorstart. Maar dat is een ingewikkeld proces. Misschien kunnen we met het Groeifonds grote stappen zetten, bijvoorbeeld op het gebied van kwantumtechnologie. We zien bijvoorbeeld dat de Nederlandse banken zich realiseren dat zij nu moeten nadenken over aanpassing van hun beveiliging daarop.

**'MISSCHIEN
KAN IK NA MIJN
PENSIOEN NOG
BIJDRAGEN AAN
ONDERZOEK'**

Maar ook andere bedrijven krijgen ermee te maken. Je kunt nu denken allerlei gegevens veilig op te slaan door ze te versleutelen. Maar straks kun je ze met de kwantumcomputer zo uitlezen. Dus heb je post-kwantumcryptografie nodig. Nu worden standaarden opgezet voor beveiliging in het kwantumtijdperk. Het CWI, de Universiteit Eindhoven en de Radboud Universiteit zijn daarbij betrokken."

In 2016 schreef u een artikel in AG Connect waarin u zorgen uitte over de kwaliteit van software. Hoe is dat nu vier jaar later?

"De situatie is eigenlijk niet beter geworden. De sector is wel veel beter georganiseerd. Zo is bijvoorbeeld VERSEN opgericht (de VEReniging Software Engineering Nederland). Die heeft nog niet zo lang geleden het Software Manifesto gepubliceerd. Maar de sector heeft behoefte aan een echt groot onderzoeksproject. Misschien kan ik daar na mijn pensioen nog aan bijdragen."